

Ko pes zraste čez glavo

NEŽELENA VEDENJA

Piše: Urška KRIVEC / *Fotografiji:* Blaž KOŠAK

Vsak od nas se je v življenju že srečal z najmanj eno ali več oblikami neželenih vedenj. Pa so ta vedenja res neželena? Na vprašanje, kaj je neželjeno vedenje, ni preprostega odgovora, čeprav bi večina hitro pomislila na vsaj tri, če ne še več oblik neželenih vedenj.

Dejstvo je, da smo ljudje med seboj sila različni. Vsak od nas v sebi skriva drugačno notranjo moč, vsak živi svoje življenje, drugačno od tistega, ki ga živi sosed ali prijatelj ali celo partner. Enako različni so med seboj naši štirinožni prijatelji, pa čeprav živi v isti družini več psov, ki so morda celo iste pasme. Na zgoraj zastavljeno vprašanje si zato lahko odgovorimo zgolj sami.

Pred dnevi me je ustavil znanec iz sosednje vasi in želel, da mu pomagam pri šolanju njegove mlade psičke. Nedavno je izgubil svojo prejšnjo psičko in kot pravi ljubitelj živali si je kmalu omislil novo. Njegova štirimesečna nemška ovčarka je bila sicer videti ljubka, a pogled na njegove roke je razkrival drugačno zgodbo. Obe roki je imel do komolcev polni ranic od pasjih zob. Ni šlo le za spontane poškodbe ostrih mlečnih zob v igri, ampak za ranice, ki so nazorno dokazovale vedenje, ki je vsaj po mojem mnenju vse prej kot nedolžno.

Vsi skrbniki smo verjetno med igro, vzgojo in šolanjem mladičev, mladih psov in tudi odraslih štirinožcev deležni takšnih in drugačnih poškodb, a neke moramo vendarle postaviti mejo. Sosed se kljub mojemu trudu in prepričevanju, naj vendarle ustavi takšno vedenje, ni dal prepričati in je vedno znova ponavljal že vsem dobro znane stavke: »Saj se samo igra. Saj je še mladič. Vem, da ni čisto prav, ampak je tako fino, ko se igrava ...« Bi torej znanec rekel, da je takšno grizenje in praskanje psičke neželeno vedenje? Zanj je to še vedno sprejemljivo in je le del igre. Zame, in upam si trditi, da enako velja za večino strokovnjakov, ki se ukvarjamo s šolanjem psov in ljudi, je takšno vedenje nesprejemljivo in vsekakor neželeno. Koliko torej prenesemo in kaj je za nas neželeno vedenje, je tako odvisno le od nas samih. Mislim pa, da se vsi strinjamo s tem, da za neželeno štejemo vsako vedenje, ki resno ogroža vodnika ali okolico.

Neželena vedenja pri ljudeh in psih

Vsi skrbniki psov se tako ali drugače srečujemo z različnimi psi in s še bolj različnimi vodniki. Vodniki malce večjih psov smo največkrat deležni kritik in celo groženj zgolj zato, ker se z velikim (črnim) psom na povodcu in brez nagobčnika sprehajamo po mestu. Vodniki majhnih psičkov pa se vse prevečkrat srečujemo z nadležnimi ljudmi, ki bi se na vsak način želeli našega psa dotakniti, ga pobožati oziroma, če gre za skrbnika, da bi njegovemu (največkrat večjemu psu) pustili, »da bi se malo povohala«. To je le ena od težav, s katero

se zelo pogosto srečujemo. Ob vsem tem smo lahko priča sila širokemu spektru neželenih pasjih vedenj. Zame osebno je najbolj nadležna oblika neželenega vedenja vedno pri skrbnikih, in ne pri psih. Večino neželenih vedenj pri psih namreč lahko v veliki meri odpravimo ali vsaj ublažimo, ko »spravimo v red« okolje oziroma »prevzgojimo« ljudi, ki se s psom ukvarjajo. Najprej moramo torej spremeniti svoje ravnanje s psom.

Vedno znova me razočarajo skrbniki psov, ki se zelo vzvišeno in ošabno vedejo do okolja, imajo se za kinološko sila »učene«, a v resnici o psih vedo veliko manj, kot mislijo. Srh me spreleti, ko vidim gospo (»ugledno« vzrediteljico) na kolesu in tri prosto spuščene pse, ki tekajo za njo ter med tem polulajo in pokakajo vse možne pločnike in celo otroško igrišče, gospa pa medtem brezbrizno telefonira. Na moje prijazno opozorilo, češ naj pse vendarle da na povodca, saj so tam tudi otroci, ki se več kot očitno bojijo psov, se je le nasmehnila in vzvišeno odgovorila, da so njeni psi vzgojeni in nikomur nič nočejo. Njeni psi mogoče res ne, ampak ona je tipičen primer skrbnika, ki povzroča, da veliko ljudi ne mara psov in ne ljudi, ki jih imamo.

Nestrpnosti je na obeh straneh dovolj, pomembno pa je, da se mi, skrbniki vsem drugim pokažemo v boljši luči in dajemo vsem drugim pozitivno sporočilo. Vse preveč je namreč skrbnikov, ki s svojim vedenjem in neznanjem delajo škodo vsem

nam, ki se trudimo bivati v sožitju z vsemi, tudi s tistimi, ki psov ne marajo ali se jih bojijo. Zato pozivam vse skrbnike psov k odgovornemu lastništvu, pomemben korak pri tem pa bomo naredili, če bomo pri svojih štirinožnih prijateljih odpravljali neželena vedenja. Seveda vem, da je to v večji meri odvisno od ljudi (skrbnikov) kot od psov. Vzgojiti ali prevzgojiti psa v večini primerov ni pretirano težko, spremeniti način razmišljanja pri ljudeh pa je precej zahtevnejše.

V prihodnjih člankih bomo opisali najpogostejša neželena vedenja psov, to so:

- vlečenje na povodcu,
- ne prihajanje k vodniku na odpoklic,
- skakanje na skrbnika in druge ljudi,
- lajanje na druge pse,
- lajanje v odsotnosti vodnika,
- uničevanje stvari (stanovanja, boksa, vrvice ...),
- sobna nečistoča,
- prevračanje skled z vodo in hrano (tudi goltanje hrane),
- napadalno vedenje do skrbnika,
- napadalno vedenje do drugih psov,
- napadalno vedenje do drugih ljudi ...

Pisali bomo o vzrokih za pojav neželenih vedenj, o preprečevanju teh vedenj, nato pa se bomo posvetili odpravljanju najpogostejših neželenih vedenj. Začeli bomo z enostavnejšimi vedenji, kot je vlečenje na povodcu, skakanje po ljudeh itd., nato pa nadaljevali s kompleksnejšimi oblikami vedenja, to so različne oblike napadalnosti. Predstavili bomo več različnih načinov preprečevanja in pravilnega ukrepanja, ko je pri psu že prisotno neželeno vedenje. Ni namreč enega samega pravega načina, kako pravilno ukrepati in šolati psa.

Res je, da obstajajo bolj ali manj pravilni načini ukrepanja in preprečevanja, od nas samih pa je odvisno, katerega bomo izbrali. Vsekakor vedno znova poudarjam, tako strankam, ki pripeljejo psa na oskrbo v naš hotel, kot tudi vsem tečajnikom v našem kinološkem društvu, da je najpomembnejše neželeno vedenje preprečiti. Ko pes določeno neželeno vedenje že ima, pa si nikar ne zatiskajmo oči in se pogumno soočimo z njim ter ukrepajmo. Vse prevečkrat slišim stavke: »Moj kuža je tako priden, vse uboga, le na sprehodu ne sme biti nikoli spuščен, saj ga potem nikakor ne morem priklicati ...« Prvi del stavka je po navadi enak, drugi del pa kaj kmalu postane cel spisek neželenih vedenj. Zato je najpomembnejše, da si ne zatiskamo oči, ko je neželeno vedenje že prisotno. In pomembno: Začnimo ukrepati takoj.